

orificium deorsum, altera extremitas clausa sursum spectet, tum nihil prorsus mercurii in Baroscopio assurget, ne quidem in illa Baroscopii parte, quæ stagnanti mercurio est submersa, at summitate tubi perforatâ, vel alio modo apertâ, illicò mercurius irrumpet, ita, ut etiam stagnante mercurio velaqvâ, cui est immersus, aliquot digitos sit altior.

§. XIV. Ratio est, quod aëris Baroscopio inclusus, quum exitus ipsi per superiorem ejus soliditatem non pateat, aqua resistat, hinc, cum liber ei egressus foramine facto, datur, mercurius ascendit. Cur verò in Baroscopio, seu tubo isto aliquot digitos altius attollitur ipsâ superficie mercurii? cur magis in sublime evanescit intra tubum angustiorem, quam intra laxiorem? Ad hoc demonstrandum inservit nobis distinctio Jacobi Bernoulli, quam habet in cogitationibus suis de gravitate Aetheris (vid. Acta Erudit. Lips. Mens. Martio Anni 1683. p. m. 108.) ubi distinguit inter motum aëris generalē, quo omnes hujus materiæ particulæ in eandem plagam circa commune aliqvod centrum, Terræ videlicet rapiantur; & peculiarem, quo unaquæque particula materiæ, in omnes plagas infinitis modis moveatur, illum motum gravitatis, hunc elaterij non incommode appellari inquit. Non priori motu, generali nimirum, seu motu gravitatis aeris, mercurius seu aqua in Baroscopio, vel tubo, aliquot digitos supra ambientis aquæ superficiem elevatur, sed motu peculiari, & elaterii; liqvores enim sibi æquiponderant tantum secundum altitudinem in librâ naturali, atque adeò non majori vi rectâ deorsum premitur aqua vel mercurius stagnans extra Baroscopium, quam mercurius intra tubum, licet cylindrus aereus non sit æque crassus, verum motus elaterii aeris major est in stagnante mercurio extra tubum, quam in eo, quia ob angustam & tenuem tubi cavitatem non obligè, sed tantum deorsum premi potest. Habemus consen-

tiam